

Memòria valorativa del Dictamen 30/2017 de la Comissió Jurídica Assessora sobre el Projecte d'ordre per la qual s'aprova el Reglament del Registre de parcel·les estables de Catalunya

En la fase final de la tramitació del Projecte d'ordre per la qual s'aprova el Reglament del Registre de parcel·les estables de Catalunya, la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques, com a òrgan impulsor de la iniciativa normativa esmentada, en va sotmetre el text a la Comissió Jurídica Assessora (en endavant, CJA), la qual va emetre el Dictamen 30/2017 en la sessió de 23 de febrer de 2017.

La unitat impulsora ha valorat totes les observacions contingudes en el Dictamen i ha incorporat al text el Projecte d'ordre la totalitat dels canvis derivats de les observacions formulades amb caràcter essencial, així com la gran majoria dels canvis derivats de la resta d'observacions i propostes formulades per la CJA, les quals són objecte de valoració a continuació.

- **Observacions relatives al procediment d'elaboració del Projecte:**

1. La CJA posa de manifest que l'expedient normatiu conté una "Nota de simplificació i administració electrònica" relativa al Projecte d'ordre, emesa pel Gabinet Tècnic de la Secretaria General del Departament de Justícia que, malgrat que la unitat proponent va justificar que es tractava d'una nota interna de treball, la CJA considera que es tracta d'un document que forma part de l'expedient de tramitació i que, com a tal, ha d'estar signat.

La unitat impulsora ha sol·licitat al Gabinet Tècnic la signatura de la Nota de simplificació i, un cop rebuda, l'ha incorporada a l'expedient.

2. L'òrgan consultiu considera que és necessari disposar d'una valoració de la Direcció General de Pressupostos sobre les afectacions pressupostàries derivades de l'aplicació de la norma que es desprenen de l'informe d'impacte pressupostari de la memòria d'avaluació d'impacte de les mesures proposades, integrat en el present procediment, que és substancialment diferent al que es va emetre en ocasió del procediment anterior, que es va deixar sense efectes per resolució del director general de Dret i d'Entitats Jurídiques.

En compliment d'aquesta observació, la unitat impulsora va sol·licitar informe a la Direcció General de Pressupostos per tal que es pronunciés sobre les afectacions pressupostàries relacionades amb l'aplicació del Projecte d'ordre.

En data 2 de març de 2017, la Direcció General de Pressupostos, va informar favorablement des del punt de vista estrictament pressupostari, sobre la Proposta d'Ordre per la qual s'aprova el Reglament de parelles estables de Catalunya.

La valoració de la Direcció General de Pressupostos sobre les afectacions pressupostàries derivades de l'aplicació de la norma ha estat incorporada a l'expedient.

3. La CJA posa de manifest que en l'escrit de sol·licitud del conseller de Justícia es fa referència a una consulta feta a la Comissió de Codificació de Catalunya sobre el Projecte d'ordre però que en l'expedient no consta cap altra referència a la intervenció de la Comissió de Codificació de Catalunya. En aquest sentit, es sol·licita que si la Comissió de Codificació ha emès opinió sobre el Projecte d'ordre, s'incorpori a l'expedient.

Tot i que l'ofici de tramesa a la Comissió Jurídica Assessora del Projecte d'ordre per la qual s'aprova el Reglament del Registre de parelles estables de Catalunya i de l'expedient de tramitació corresponent, signat pel conseller de Justícia, fa referència a una consulta feta a la Comissió de Codificació de Catalunya sobre el Projecte d'ordre, no s'ha incorporat a l'expedient perquè en aquesta ocasió la consulta a la Comissió, de caràcter no preceptiu, no es va vehicular formalment sinó com una invitació verbal a expressar, si esqueia, la seva opinió, invitació que es va reiterar per la mateixa via, respecte d'aspectes puntuals de l'ordre.

4. En referència al tràmit de participació ciutadana que contempla l'article 69 de la Llei 19/2014, la CJA considera pertinent que l'Administració instructora incorpori en la memòria general una valoració sobre les raons que han portat a obrir o no obrir aquest tràmit participatiu.

Atès que Projecte d'ordre es va endegar a finals de la legislatura anterior, arribant fins al tràmit d'informació i audiència pública (es va publicar al DOGC núm. 7027, de 30 de desembre de 2015, l'Edicte de 23 de desembre de 2015, pel qual se sotmetia a informació pública el Projecte d'ordre per la qual s'aprova el Reglament del Registre de parelles estables), aquesta unitat impulsora va continuar amb aquesta tramitació.

Malgrat això, el text va ser objecte d'anàlisi i replantejament per tal d'afavorir i millorar l'accés de les parelles estables al Registre mitjançant l'increment de les vies d'accés inicialment previstes i la reducció del cost de la inscripció per als ciutadans interessats. Aquesta tasca d'anàlisi i replantejament va impedir aprovar la norma dins del termini fixat, atès que, a la vista de les modificacions introduïdes, va caldre sotmetre novament el text als tràmits d'audiència i d'informació pública.

Després de sotmetre el Projecte d'ordre a l'informe de l'Assessoria Jurídica, en data 1 d'agost de 2016, l'Assessoria va suggerir, en relació amb la qüestió que ens ocupa, que la unitat promotora valorés la possibilitat de procedir a l'arxiu formal de l'expedient iniciat el desembre del 2015.

Arran d'aquestes consideracions, la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques va considerar procedent arxivar formalment l'expedient iniciat el desembre del 2015, relatiu a

l'Ordre per la qual s'aprova el Reglament del Registre de parelles estables, i de continuar amb la tramitació del nou Projecte d'ordre per la qual s'aprova el Reglament del Registre de parelles estables de Catalunya.

Tenint en compte, doncs, que la tramitació inicial es va produir a continuació dels tràmits que ja s'havien iniciat en la darrera legislatura (en la qual no s'havia obert el tràmit de participació ciutadana previst a l'article 69 de la Llei de Transparència) i que el Parlament de Catalunya, en data 30 de setembre de 2016, per resolució 294/XI, sobre la creació del Registre de parelles de fet, instava el Govern a aprovar el Reglament del Registre de parelles de fet i a tramitar-ho amb caràcter urgent perquè entrés en vigor en un termini no superior a sis mesos, que aquesta unitat impulsora va determinar no obrir en aquell moment el tràmit referit. En qualsevol cas, sí que va publicar al web de Departament de Justícia tota la documentació relativa a la tramitació del nou Projecte d'ordre.

- **Observacions relatives als aspectes materials i al contingut del Projecte:**

- a) Relatives a l'Ordre:**

1. Es posa de manifest que el preàmbul ha de fer referència a la competència executiva en matèria de protecció de dades de caràcter personal prevista en l'article 156.a) de l'EAC.

La unitat impulsora ha considerat pertinent incloure aquesta referència en el preàmbul del Projecte d'ordre i ho ha fet per mitjà de la redacció següent: "Finalment, d'acord amb l'article 156.a) de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, correspon a la Generalitat la competència executiva en matèria de protecció de dades de caràcter personal."

Aquesta referència a la competència executiva de la Generalitat en matèria de protecció de dades s'ha incorporat al paràgraf quart del preàmbul, després de la referència a l'article 150.b) de l'EAC, relatiu a la competència de la Generalitat en matèria d'organització de la seva Administració, i abans de la referència al Decret Llei 3/2015, del 6 d'octubre, de modificació de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la creació del Registre de parelles estables.

2. En relació amb la disposició final del Projecte d'ordre, que preveu l'entrada en vigor als vint dies de la publicació al DOGC, el Dictamen de la CJA determina que seria més ajustat preveure'n l'entrada en vigor immediata, és a dir, l'endemà de la publicació de la norma. Tot això llevat que raons organitzatives de posada en funcionament del Registre en justifiquin el contrari.

Finalment, una vegada atesos els requeriments organitzatius i tècnics que calia satisfer per garantir l'eficàcia de les noves previsions normatives, s'ha establert que l'Ordre entri en vigor el dia 1 d'abril de 2017.

3. Es fa palesa la necessitat d'incloure la promulgació de l'Ordre mitjançant la signatura del conseller de Justícia i el lloc i la data ja que no consta en el Projecte.

La promulgació de l'Ordre s'ha incorporat al Projecte d'ordre per mitjà de la signatura del conseller de Justícia i el lloc i la data.

b) Relatives al Reglament:

1. Pel que fa a l'article 3 del Projecte, la CJA posa de manifest la necessitat de suprimir el terme "legalment" quan el precepte diu "les parelles estables constituïdes legalment d'acord amb els articles 234-1 i 234-2" així com la necessitat de substituir "regulada" per "d'acord amb" en la darrera frase de l'article.

S'ha acceptat totalment aquesta observació i s'ha modificat l'article 3 del Projecte, que ha quedat redactat de la manera següent:

"Article 3. Objecte d'inscripció

S'inscriuen en el Registre de parelles estables de Catalunya les parelles estables constituïdes d'acord amb els articles 234-1 i 234-2 del Codi civil de Catalunya, així com l'extinció d'aquestes parelles d'acord amb l'article 234-4 del Codi civil de Catalunya."

2. En relació amb l'article 4 del Projecte, la CJA considera convenient suprimir la referència a "que s'entén implícit en la sol·licitud d'inscripció pel fet de formular-la" ja que entén que el consentiment no és implícit, ans explícit, en la sol·licitud d'inscripció. Així mateix, i en relació amb aquest mateix precepte, es formula amb caràcter essencial l'observació que té per objecte la supressió de l'exigència del requisit de submissió expressa dels dos membres de la parella estable al règim de parelles estables previst al Codi civil de Catalunya.

Aquesta unitat, atenent aquestes consideracions, ha modificat l'article 4.1 del Projecte, de manera que la redacció que en resulta és la que es reproduïx a continuació:

"4.1 La inscripció de la parella estable en el Registre és voluntària, no té caràcter constitutiu i requereix el consentiment dels dos convivents en parella estable."

3. L'observació sobre l'article 5 del Projecte fa referència a la conveniència de practicar la inscripció d'acord amb l'ordre triat pels mateixos convivents sol·licitants de la inscripció, d'acord amb el caràcter voluntari del registre. És a dir, en l'ordre de posició dels convivents dins la sol·licitud.

Tot i que en les sol·licituds presencials és possible determinar l'ordre de posició dels convivents i el criteri de la CJA podria ser vàlid, atès que en les sol·licituds telemàtiques no hi ha aquesta opció, perquè accedeixen a l'aplicatiu informàtic dues sol·licituds individuals signades pels convivents en parella estable i és aquest aplicatiu el que les vincula, s'ha optat per mantenir un criteri uniforme a l'hora de practicar les inscripcions que serveixi tant per les

sol·licituds telemàtiques com per les presencials, basat en l'ordre alfabètic dels cognoms dels convivents en parella estable.

Tanmateix, a instància de la unitat promotora, el contingut de l'article 5.1.a) s'ha modificat per incloure una referència a les certificacions d'inscripcions de parelles estables emeses pels ajuntaments, si escau, en els assentaments del Registre i que es relaciona amb el nou apartat 2 de l'article 6.

Així mateix, per homogeneïtzar la terminologia emprada a l'Ordre, s'ha substituït a l'apartat b) de l'article 5.1 "resolució per la qual s'acorda l'extinció" per "resolució per la qual s'acorda la inscripció de l'extinció".

Per tant, l'apartat primer de l'article 5 queda redactat de la manera següent:

"5.1 Els assentaments en el Registre de parelles estables tenen el contingut següent:

a) La inscripció de la parella estable ha de contenir el nom i els cognoms, el domicili i el document d'identitat d'ambdós convivents, la identificació del supòsit de constitució de la parella, la data de la resolució per la qual s'acorda la inscripció i, si escau, el contingut de la certificació prevista a l'apartat segon de l'article 6.

b) La inscripció de l'extinció de la parella estable ha de contenir la identificació del membre de la parella que sol·licita la inscripció, la causa d'extinció i la data de la resolució per la qual s'acorda la inscripció de l'extinció."

4. Per altra banda, i per tal d'harmonitzar la terminologia emprada pel Projecte d'ordre d'acord amb la terminologia utilitzada pel dret civil de Catalunya, la CJA considera que caldria substituir les expressions referides als "membres de la parella" pels "convivents en parella estable".

Aquesta unitat ha modificat el text del Projecte atenent aquesta observació, de manera que les referències als membres de la parella estable s'han substituït per les de "convivents en parella estable".

5. En relació amb l'article 6.2 del Projecte d'ordre, la CJA considera que el termini de remissió de la comunicació del notari al Col·legi és excessivament breu, i en el mateix sentit es pronuncia respecte del termini de què disposa el Col·legi de Notaris per remetre la inscripció al Registre. Per tant, la CJA considera que seria més raonable harmonitzar aquests terminis amb els de l'article 7 del Decret 30/1010 que són de 3 dies i setmanalment.

Sobre aquest mateix precepte la CJA ha plantejat la necessitat que es prevegi el supòsit de sol·licitud successiva a l'atorgament, setmanes, mesos o anys després. Per a fer-ho, es considera adequat preveure-ho a l'article 6, com a sol·licitud mitjançant el notari, o a l'article 7, afegint el document públic com a part de la documentació que s'ha d'aportar, com a sol·licitud directament al Registre.

Finalment, la CJA posa de manifest que, per raons de bona tècnica legislativa, tot paràgraf d'una norma ha d'estar numerat, de manera que el segon paràgraf del segon apartat de l'article 6 hauria de ser l'apartat tercer.

Quant a l'article 6.1, aquesta unitat promotora ha suprimit la referència a la manifestació expressa de submissió al règim de parelles estables que es preveia a les sol·licituds d'inscripció i ha mantingut únicament, com a requisits per inscriure una parella estable al Registre, la necessitat d'aportar una sol·licitud d'inscripció i d'adjuntar-hi la documentació que acrediti l'existència de la parella estable. Així mateix, caldrà que signin una declaració responsable on es manifesti que els convivents compleixen els requisits per a constituir-se com a parella estable i que no concorre cap causa que ho impedeixi d'acord amb l'article 234-2 del CcC.

Per tant, l'apartat primer de l'article 6 queda redactat de la manera següent: "6.1 Per inscriure una parella en el Registre de parelles estables de Catalunya, els convivents en parella estable han de presentar una sol·licitud d'inscripció i adjuntar-hi la documentació que acredita l'existència de la parella estable així com la declaració responsable prevista a l'article 8."

S'afegeix també un nou apartat 2 a l'article 6 amb l'objecte que els convivents en parella estable puguin aportar al Registre de parelles estables de Catalunya, als efectes de constància, la certificació d'inscripció emesa per l'ajuntament corresponent.

El nou article 6.3 (abans 6.2) també ha estat modificat i, en relació amb la comunicació telemàtica que el notari autoritzant de l'escriptura pública o l'acta de notorietat havia de fer al Col·legi de Notaris de Catalunya el mateix dia de l'autorització de l'instrument públic corresponent, s'ha substituït pel termini de tres dies des que ho sol·licitin els convivents, permetent així que el termini compti des que ho sol·licitin els convivents –pot ser en qualsevol moment i respecte de documents notariaus autoritzats tant abans com després de l'entrada en vigor de l'Ordre- i no just quan s'autoritzi l'instrument públic corresponent. És a dir, s'atorga als notaris més marge de temps per fer la comunicació al Col·legi de Notaris de Catalunya.

A més, s'ha estimat la consideració relativa a la pertinença de numerar com un nou apartat el segon paràgraf de l'antic article 6.2 (ara, 6.3) del Projecte, que ha passat a ser l'apartat quart de l'article 6 i, el seu antic apartat quart ha passat a ser l'actual apartat cinquè.

El nou article 6.4, que abans formava part de l'antic article 6.2, també s'ha modificat. D'una banda ha canviat el termini en el qual el Col·legi de Notaris de Catalunya havia de trametre al Registre les comunicacions rebudes, que ha passat de "l'endemà" a "setmanalment", i s'ha detallat de forma més extensiva el contingut de les comunicacions que han de trametre, que han de contenir el nom i els cognoms, el document d'identitat i el domicili d'ambdós convivents, el supòsit de constitució de la parella, el lloc i la data de l'autorització de l'instrument públic, el número de protocol corresponent, el nom i cognoms del notari que l'ha autoritzat, el Col·legi Notarial al qual pertany i la classe d'instrument públic acreditatiu de la formalització o de l'existència de la parella estable.

A més, s'ha afegit a l'article 6.4 la possibilitat que els notaris autoritzants, previ acord entre l'òrgan responsable del Registre i el Col·legi de Notaris de Catalunya, puguin trametre directament les esmentades comunicacions.

Fruit de totes les modificacions esmentades, l'article 6 de l'Ordre ha quedat redactat de la manera següent:

“Article 6. Inscripció de l'existència de la parella estable

6.1 Per inscriure una parella en el Registre de parelles estables de Catalunya, els convivents en parella estable han de presentar una sol·licitud d'inscripció i adjuntar-hi la documentació que acredita l'existència de la parella estable així com la declaració responsable prevista a l'article 8.

6.2 En el supòsit de parelles estables inscrites en registres municipals, els convivents poden aportar, a efectes de constància, la certificació d'inscripció emesa per l'ajuntament corresponent.

6.3 Quan l'existència de la parella estable consti en document notarial, el notari, a sol·licitud d'ambdós convivents en parella estable, ha de remetre mitjançant comunicació telemàtica l'escriptura pública o l'acta de notorietat al Col·legi de Notaris de Catalunya en el termini de tres dies des que ho sol·licitin els convivents.

6.4 El Col·legi de Notaris de Catalunya ha de trametre setmanalment al Registre de parelles estables, per via telemàtica, per a la seva inscripció, la informació de totes les comunicacions rebudes. Aquestes comunicacions han de contenir el nom i els cognoms, el document d'identitat i el domicili d'ambdós convivents, el supòsit de constitució de la parella (convivència de més de dos anys ininterromputs, fill en comú durant la convivència o formalització de la relació en escriptura pública), el lloc i la data de l'autorització de l'instrument públic, el número de protocol corresponent, el nom i cognoms del notari que l'ha autoritzat, el Col·legi Notarial al qual pertany i la classe d'instrument públic acreditatiu de la formalització o de l'existència de la parella estable. Si així s'acorda entre l'òrgan responsable del Registre i el Col·legi de Notaris de Catalunya, les comunicacions esmentades poden ésser directament trameses al Registre pel notari autoritzant.

6.5 Els notaris d'altres col·legis Notarials de l'Estat i els agents diplomàtics o consulars de l'Estat a l'estranger poden trametre la comunicació que s'indica a l'apartat 3 al Col·legi de Notaris de Catalunya.”

6. L'article 7.a) del Projecte d'Ordre exigeix per acreditar l'existència de la parella estable, entre d'altres, un document d'identitat o targeta de residència dels convivents sol·licitants.

En aquest sentit, la CJA entén que qualsevol document d'identitat vàlid hauria de ser suficient, atès que així resulta de l'article 13 de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, que obliga els ciutadans estrangers que es trobin en territori espanyol a conservar i portar la documentació que n'acrediti la identitat expedida per les autoritats competents del país d'origen o de procedència, així com la documentació que acrediti la seva situació regular a l'Estat. Per aquest motiu, considera la CJA que aquesta doble exigència de la lletra a) s'ha de ponderar i justificar en l'expedient.

Atenent a l'esmentada Llei orgànica 4/2015 i atès que es tracta d'acreditar la identitat de la persona a l'efecte de l'existència de la parella, amb independència de qüestions

d'estrangeria relacionades amb els convivents en parella estable, la unitat promotora ha optat per suprimir de l'article 7.a) l'exigència d'aportar la targeta de residència, essent suficient aportar el document d'identitat.

En relació amb l'article 7 i amb els termes "certificat" i "certificació", la CJA exposa que tot i ser termes equivalents, caldria homogeneïtzar el text de l'Ordre, i destaca que la normativa que regula el Registre Civil utilitza el terme "certificació".

En la mateixa línia que la normativa del Registre Civil i amb l'objecte principal d'homogeneïtzar el contingut del Projecte d'Ordre per la qual s'aprova el Reglament del Registre de parelles estables de Catalunya, la unitat impulsora ha optat per utilitzar el terme "certificació" en comptes de "certificat".

Quant a les lletres b) i c) de l'article 7, que regulen els documents que cal aportar per acreditar l'emancipació i l'estat civil respectivament, la CJA proposa unificar les lletres b) i c) en una de referida a la certificació literal de naixement o del registre individual de la persona, amb constància de l'emancipació, si és del cas, i de la separació legal, en cas de matrimoni de la persona. A més, s'aconsella substituir la noció de separació judicial per la de separació legal.

Atès que ambdues dades consten necessàriament en la inscripció de naixement de la persona, d'acord amb els articles 39 i 46 de l'LRC 1957, i completament en el sistema de registre individual de la persona que configura l'LRC de 2011, al seu article 5, sembla oportú sol·licitar únicament l'aportació d'una certificació literal o completa de naixement de la persona, doncs és possible acreditar tant l'emancipació, com el matrimoni, divorci o separació legal per mitjà de la inscripció de naixement de la persona o en el registre individual de la persona, en funció de quina sigui la normativa sobre registre civil aplicable en cada moment. Per aquest motiu, s'unifiquen les lletres b) i c) de l'article 7.

Finalment, atesa la triple possibilitat de mitjans de separació matrimonial i donat que el CcC ha modificat els preceptes per ajustar-ne la terminologia, i ha substituït la noció de separació judicial per la de separació legal, aquesta unitat ha optat per substituir en el Projecte d'Ordre l'expressió "separació judicial" per "separació legal".

La lletra d) de l'article 7 fa referència a l'aportació d'un eventual certificat de cancel·lació de la inscripció practicada en el registre de parelles estables d'una altra comunitat autònoma emès pel registre corresponent, si la parella estable havia estat registrada anteriorment. La CJA afirma que es tracta d'una exigència de seguretat jurídica, però no d'un requisit personal per a la constitució de la parella, motiu pel qual proposa a la unitat promotora que ponderi la supressió d'aquest requisit.

Tot i que aquesta qüestió es va plantejar en un primer moment com una exigència que pretenia dotar de més seguretat jurídica al Registre de parelles estables de Catalunya, atès que l'article 234-2 del CcC no exigeix aquest requisit, i d'acord amb la naturalesa declarativa o voluntària i no constitutiva del Registre de parelles català, la unitat promotora ha

considerat apropiat suprimir l'antiga lletra d) de l'article 7 i no establir l'obligació d'aportar un certificat de cancel·lació de la inscripció practicada en el registre d'una altra comunitat autònoma com a requisit per practicar la inscripció d'una parella estable.

Donada la desconexió entre la convivència en una comunitat de vida anàloga a la matrimonial requerida per l'article 234-1 del CcC i el contingut de la certificació d'empadronament, la CJA considera que és necessari eliminar la referència prevista en les lletres e) i f) de l'article 7 segons la qual sembla que la certificació d'empadronament municipal pugui acreditar la convivència conjunta i ininterrompuda dels convivents durant el temps requerit per l'article 234-1.a) del CcC. Per aquest motiu, es proposa eliminar la referència de la lletra e): "que acreditin la convivència conjunta i ininterrompuda dels membres de la parella, almenys amb una anterioritat de dos anys", i la referència de la lletra f): "que acrediti que els dos membres conviuen en el mateix domicili."

La unitat promotora, tenint en compte les argumentacions de la CJA, ha eliminat les referències esmentades anteriorment i que es preveïen a les lletres e) i f) de l'article 7, que, en base a les modificacions abans referides, passen a ser les lletres c) i d).

Com a resultat de les modificacions relacionades anteriorment, l'article 7 passa a tenir el contingut següent:

"Article 7. Documents que acreditin l'existència de la parella estable

Per acreditar l'existència d'una parella estable, a la sol·licitud regulada a l'apartat primer de l'article anterior, cal adjuntar-hi la documentació següent:

- a) Document d'identitat.
- b) Certificació literal o completa de naixement als efectes de constatar l'emancipació, el divorci o la separació legal dels convivents en parella estable.
- c) En el cas que la parella s'hagi constituït perquè la convivència en una comunitat de vida anàloga a la matrimonial dura més de dos anys ininterromputs, cal adjuntar el certificat o certificats de l'empadronament municipal.
- d) En el cas que la parella s'hagi constituït perquè durant la convivència en una comunitat de vida anàloga a la matrimonial els convivents en parella estable tenen un fill en comú, cal aportar el certificat de l'empadronament municipal i el llibre de família o la certificació de naixement on consti la descendència en comú."

7. En relació amb la declaració responsable que s'ha d'incorporar a la sol·licitud d'inscripció de la parella estable i que es regula a l'article 8.1 del Projecte d'Ordre, la CJA fa les consideracions següents: La declaració responsable és reiterativa en els seus diferents apartats, inclòs el de la lletra b) de l'apartat segon, ja que tots constitueixen causes que impedirien constituir una parella estable, de manera que es podrien suprimir per superflus i unificar-los en la primera declaració genèrica de la lletra a).

Així mateix, al·lega que la lletra b) de l'apartat segon hauria de formar part de la declaració responsable en la sistemàtica del precepte, i no d'una manifestació complementària i que el supòsit de la lletra c) no és una causa que impedeix la constitució de la parella, sinó pròpiament una manifestació complementària, que en cap cas hauria d'impedir la inscripció de la parella al Registre de parelles estables de Catalunya.

La unitat promotora, atenent els criteris de la CJA, ha optat per introduir les següents modificacions de l'articulat:

Suprimir l'antic apartat b) de l'article 8.1, pel fet d'entendre que l'exigència de no formar part d'una altra parella estable ja es recull a l'apartat a) del mateix article en exigir que no pot concórrer cap causa que impedeixi constituir-se com a parella estable d'acord amb allò previst a l'article 234-2 del Codi civil de Catalunya.

Suprimir l'apartat c) de l'article 8.1, on es recollia com a requisit per a la inscripció de la parella estable en el Registre de parelles estables de Catalunya que la parella no estigués inscrita a cap altre registre de parelles estables autonòmic, perquè tot i ésser un requisit que pretenia garantir la seguretat jurídica, en no tractar-se d'una causa que impedeixi constituir-se com a parella estable en virtut de l'article 234-2 del CcC, es considera més adequat excloure'l del Projecte d'ordre.

Quant a l'article 8.2, que regula les manifestacions complementàries que cal recollir a la sol·licitud d'inscripció de la parella estable, i en relació amb l'exigència de submissió expressa al règim de les parelles estables previst pel CcC, la CJA considera que l'elecció de la llei aplicable a la relació no sembla possible i amb caràcter obligatori i que, per tant, no s'ajusta al caràcter no constitutiu del registre.

A la vista d'aquesta observació, s'ha optat per suprimir tot el segon apartat de l'article 8, ja que, d'una banda, la lletra a) contenia aquesta exigència de submissió expressa al règim de parelles estables previst pel CcC, mentre que, d'altra banda, la lletra b) exigia l'acreditació de la separació de fet de qualsevol dels convivents en parella estable, requisit que també es pot considerar subsumit en l'exigència que no concorri cap causa que impedeixi constituir-se com a parella estable en virtut de l'article 234-2 del CcC.

En conseqüència, l'article 8 passa a quedar redactat de la manera següent:

“Article 8. Declaració responsable

A les sol·licituds d'inscripció de la parella estable s'hi ha d'incorporar una declaració responsable efectuada pels dos convivents en parella estable en virtut de la qual manifesten que es compleixen els requisits per a constituir la parella estable i no concorre cap de les causes que ho impedeixen, de conformitat amb allò previst a l'article 234-2 del Codi civil de Catalunya.”

8. L'article 10 del Projecte d'ordre fa referència al procediment d'inscripció al Registre de parelles estables. En el Dictamen de la CJA es considera que la rúbrica del precepte potser

no és prou ajustada al contingut, i podria ser, simplement, “procediment d’inscripció” o “aspectes procedimentals”.

La unitat impulsora, en la línia apuntada per la CJA, ha considerat pertinent substituir el títol “Compliment de tràmits” per l’expressió “Aspectes procedimentals”.

Així mateix, s’observa per part de la CJA que la segona frase de l’apartat 4 del precepte en qüestió podria constituir pròpiament un nou apartat 5 específic.

Atenent aquesta consideració, el segon paràgraf de l’apartat 4 de l’article 10 ha passat a constituir un nou apartat 5.

Finalment, la CJA considera convenient especificar, en aquest mateix precepte, l’òrgan competent per adoptar aquestes resolucions i també precisar el règim de recursos contra aquestes resolucions.

Amb aquesta finalitat, s’ha afegit un nou apartat 6 amb el contingut següent: “10.6 Les resolucions esmentades als apartats anteriors d’aquest article són dictades pel director o directora general de Dret i d’Entitats Jurídiques i exhaureixen la via administrativa.”

9. La CJA posa de manifest en relació amb l’article 12 del Projecte d’ordre que regula l’emissió de certificacions que, en terminologia registral, “certificació” és el terme d’ús habitual per al document que dóna constància d’allò que publica el registre i no l’emprat en el Projecte de “certificat”.

En relació amb aquesta observació terminològica, la unitat impulsora ha considerat adient modificar el terme “certificat” pel de “certificació”, amb la finalitat d’adequar-lo a la terminologia registral.

Així mateix, la CJA considera necessari, tal i com posa de relleu el Dictamen, que es precisi l’expressió “ens locals” emprada en l’apartat 3 de l’article 12 atès que aquesta redacció suscita el dubte de si es pretenen incloure a entitats diferents als municipis.

Pel que fa a la segona consideració, relativa a la necessitat de concretar l’expressió “ens locals”, la unitat impulsora ha convingut concretar l’apartat 3 de l’article 12 en el sentit de referir la facultat d’expedir certificacions als ens locals “territorials”, precisió que delimita clarament la naturalesa dels ens locals habilitats per exercir la facultat esmentada.

En relació amb la potestat que l’article 12.3 atorga als ens locals d’emetre certificacions d’inscripció de l’existència o l’extinció de la parella estable, es posa de manifest per part de la CJA el que va expressar l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades (en endavant, APDCAT), que va assenyalar que “d’entrada no sembla clara la possibilitat que els ens

locals emetin certificats a veïns respecte del contingut d'un registre del qual no són responsables. Des del punt de vista del dret a la protecció de dades correspon a l'ens responsable de la informació emetre el certificat". I, posteriorment va afegir que "és cert que el mateix article estableix que l'emissió d'aquest certificat s'haurà de fer complint les garanties exigibles en matèria de protecció de dades. Però, precisament, el compliment de les garanties en matèria de protecció de dades fa que no es pugui considerar justificada una habilitació tan àmplia com aquesta". En relació amb aquesta qüestió, en el Dictamen s'assenyala que no consta que la unitat proposant hagi valorat aquesta observació de l'APDCAT, de manera que convindria incorporar-la a l'expedient. Per tant, i en relació amb això, la CJA proposa modificar la redacció de l'apartat 3 de l'article 12 per a aclarir que "la facultat de certificar les inscripcions que correspon a l'òrgan responsable del Registre es podrà delegar en els ens locals, d'acord amb els requisits legalment establerts per a la delegació de competències i amb la subscripció prèvia del pertinent acord de delegació en què necessàriament s'haurà d'establir les condicions d'accés a les dades necessàries per a emetre els certificats d'inscripció i l'habilitació dels mitjans tecnològics que s'estableixin a aquest efecte".

Tenint en compte les observacions que va emetre l'APDCAT, aquesta unitat considera que s'ha de mantenir la facultat que els ens locals territorials puguin emetre certificacions als veïns respectius que ho sol·licitin, previsió que és coherent amb les previsions de la legislació bàsica estatal en matèria de règim jurídic i procediment de les Administracions públiques, així com amb les previsions continguda en l'Annex relatiu al fitxer de dades, on ja es preveu la cessió de dades als ens locals territorials.

Tanmateix, cal ressenyar que part del contingut d'aquest apartat, ha passat a ser el nou apartat cinquè de l'article 12, que es refereix tant a l'apartat tercer com a l'apartat quart, que és de nova creació i que es refereix a la facultat certificadora dels notaris autoritzants.

En darrer terme, la CJA, considera pertinent valorar el termini de validesa de les certificacions que expedeix el Registre, i que es concreta a l'article 12.4 en tres mesos, ja que, atès que suposa una càrrega per als ciutadans que hauran de sol·licitar periòdicament una certificació per als supòsits en què sigui necessari, si no se suprimeix el termini de validesa, aquesta limitació s'ha de justificar en l'expedient.

Aquesta unitat impulsora, en relació amb el termini de validesa de les certificacions emeses pel Registre, ha estimat el criteri de la CJA i ha suprimit l'esmentada referència temporal.

Així, tot i que s'ha eliminat l'antic contingut de l'apartat 4, s'ha incorporat un nou contingut que possibilita que els notaris autoritzants puguin expedir certificacions d'inscripció de l'existència o l'extinció de la parella estable a instància de qualsevol dels convivents en parella estable.

D'aquesta manera, l'article 12 del Projecte d'ordre passa a tenir 5 apartats i queda redactat de la manera següent:

"Article 12. Emissió de certificacions

12.1 El contingut de les inscripcions s'acredita mitjançant una certificació expedida pel Registre de parelles estables.

12.2 Les certificacions dels assentaments únicament es poden expedir a instància de qualsevol dels convivents en parella estable, dels seus hereus o a requeriment dels òrgans judicials.

12.3 Els ens locals territorials poden expedir certificacions d'inscripció de l'existència o l'extinció de la parella estable als veïns respectius que els ho sol·licitin.

12.4 Els notaris autoritzants poden expedir certificacions d'inscripció de l'existència o l'extinció de la parella estable a instància de qualsevol dels convivents en parella estable.

12.5 L'exercici de les facultats certificadores esmentades en els dos apartats anteriors ha de garantir el compliment de la legislació i les garanties exigibles en matèria de protecció de dades de caràcter personal i resta subjecta a l'habilitació dels mitjans tecnològics i, si escau, a l'adopció dels acords corresponents.”

10. Respecte de la disposició addicional segona, la CJA no la considera necessària per possibilitar que el Registre de parelles estables de Catalunya pugui coordinar-se i interconnectar-se amb altres registres de parelles estables. En qualsevol cas, tal i com es posa de manifest en el Dictamen, si l'Administració decideix mantenir aquesta disposició, es recomana que empri un terme diferent al de “coordinar”, perquè en sentit estricte és inherent a aquest terme una nota d'obligatorietat que no s'adiu amb el caràcter voluntari de la relació prevista en aquesta disposició.

Atès que no sembla necessària la previsió expressa de coordinació amb altres registres per tal que es pugui dur a terme efectivament aquesta col·laboració, aquesta unitat, per tal de simplificar el Projecte d'ordre, ha considerat adient suprimir aquesta disposició addicional segona, de manera que actualment la disposició addicional tercera, que fa referència als models de sol·licitud, ha passat a ser la segona.

11. La disposició transitòria primera preveu la inscripció dels instruments públics atorgats amb anterioritat a l'entrada en vigor del Decret llei 3/2015, de 6 d'octubre. En el Dictamen es posa de relleu que, tenint en compte el moment temporal que el preàmbul de la norma utilitza, l'objecte de la inscripció ha de ser els instruments públics autoritzats amb anterioritat a la data d'entrada en vigor de l'Ordre i d'inici del funcionament del registre i, per tant, en la mesura en què el Registre ho és de les parelles estables existents a Catalunya, s'hi han de poder inscriure tant les existents amb anterioritat a la seva creació o posada en funcionament com les posteriors. Des d'aquest punt de vista, la CJA considera que no és necessari aquest precepte per habilitar aquestes inscripcions, ja que han de ser possibles en tot cas.

La unitat impulsora ha convingut suprimir aquesta disposició transitòria atès que la previsió que se'n feia ja és possible, tal i com posa de manifest amb bon criteri la CJA, sense necessitat que se'n faci esment exprés.

Tot i això, novament la CJA recorda que cal tenir en compte que el Reglament no preveu el supòsit de sol·licitud d'inscripció de les parelles formalitzades notarialment de manera no simultània o amb posterioritat a l'autorització de l'escriptura pública, i potser per aquest motiu s'estableix l'obligació del notari de cursar-ne la inscripció també en aquests casos. Malgrat això, considera que aquesta previsió no ha de ser objecte d'una disposició transitòria sinó que ha de formar part de l'articulat.

Per tal de preveure el supòsit de sol·licitud d'inscripció de les parelles formalitzades notarialment de manera no simultània o amb posterioritat a l'autorització de l'escriptura pública, i tal com ja s'ha avançat, ha estat modificat l'article 6.2 del Projecte d'ordre, que amb la incorporació d'un nou apartat segon ha passat a ser l'apartat tercer de l'article 6. Fruit d'aquesta modificació, s'ha substituït l'expressió "des de l'autorització de l'instrument públic corresponent" per "des que ho sol·licitin els convivents". Així, l'apartat tercer de l'article 6 queda redactat de la manera següent:

"6.3 Quan l'existència de la parella estable consti en document notarial, el notari, a sol·licitud d'ambdós convivents en parella estable, ha de remetre mitjançant comunicació telemàtica l'escriptura pública o l'acta de notorietat al Col·legi de Notaris de Catalunya en el termini de tres dies des que ho sol·licitin els convivents."

Sobre la mateixa disposició, també posa de relleu el Dictamen que, en tot cas, no és coherent amb la legitimació només dels convivents prevista en l'article 4 una nova legitimació en aquests casos a les persones amb interès legítim degudament acreditat. Per tant, es proposa la supressió d'aquesta ampliació de legitimació. Finalment, tampoc no es considera oportuna la referència a la revocació dels instruments públics, ja que en aquests casos no existiria la parella estable. En aquest cas també es considera pertinent la supressió d'aquesta referència.

La supressió de la disposició transitòria, on es recollien aquestes darreres qüestions, fa innecessari pronunciar-se al respecte.

12. Respecte de la disposició transitòria segona, la CJA fa la mateixa consideració que en el cas anterior, en referència al moment temporal que ha de ser considerat, que és el de la data d'entrada en vigor de l'Ordre i d'inici de funcionament del Registre.

Entén, així mateix, que no sembla oportú crear en una disposició transitòria una secció especial dins d'un Registre que s'ha qualificat com a únic en l'article 2.3, sense seccions especials, ni per raó del territori ni pels tipus d'inscripcions.

Subratlla, també, que no és coherent preveure unes inscripcions de parelles estables que no compleixin amb els requisits de les inscripcions, tal com es preveuen en els articles 7 i 8, ja que el compliment d'aquests requisits no es pot acreditar, de manera que la publicitat que fa el Registre no es podria garantir.

En conclusió, i com a observació de caràcter essencial, la CJA considera que la unitat promotora ha de ponderar suprimir aquesta disposició transitòria, i preveure només la possibilitat d'aportar a la sol·licitud d'inscripció de la parella, si escau, la certificació dels

registres municipals per a les parelles que hi haguessin estat inscrites en el passat, com a document addicional per a acreditar la convivència i la seva antiguitat.

Atenent el criteri de la CJA, s'ha eliminat aquesta disposició transitòria i la finalitat que perseguia s'ha salvat, en part, per mitjà de la incorporació d'un nou apartat segon a l'article 6, de manera que la resta d'apartats que tenia aquest precepte s'han avançat en l'enumeració.

L'apartat segon de l'article 6 ha quedat redactat de la manera següent: "6.2 En el supòsit de parelles estables inscrites en registres municipals, els convivents poden aportar, a efectes de constància, la certificació d'inscripció emesa per l'ajuntament corresponent."

Amb aquesta redacció s'ha pretès conservar les actuacions dels particulars realitzades a l'empara de situacions jurídiques particulars anteriors, als efectes que en quedi constància en el Registre de parelles estables de Catalunya. Tot i això, aquesta inscripció no tindrà valor probatori a efectes del compliment de les exigències que es contenen en el present Projecte d'ordre, sinó que les parelles que es vulguin inscriure en el Registre amb totes les garanties hauran de formalitzar la inscripció sempre que compleixin els requisits exigits legalment.

13. La disposició transitòria tercera preveu la inscripció d'altres parelles estables. En el Dictamen es posa de manifest que el seu contingut presenta també greus contradiccions amb el Reglament i amb el Decret llei 3/2015, ja que no sembla ajustat a la legalitat que el Registre certifiqui una inscripció amb efectes de publicitat anteriors al moment de la sol·licitud dels convivents quan el Registre i el Decret llei 3/2015 eren inexistents, ja que el Registre només pot donar publicitat d'un fet a partir de la data de la seva inscripció, però no abans.

En opinió de la CJA, la disposició projectada depassa de l'àmbit de l'exercici de la potestat reglamentària que resulta del Decret llei 3/2015, atès que implica establir un supòsit de fet que contraria les regles de la publicitat registral i que tampoc no té cabuda en l'exercici de les competències organitzatives del Registre. Aquesta observació es formula amb caràcter essencial i, en cap cas, impedeix que aquestes parelles s'inscriguin al Registre d'acord amb el procediment ordinari previst en el Reglament amb efectes de publicitat a partir de la inscripció.

Tot i això, en el Dictamen es posa de manifest que qüestió diferent és la de possibilitar la inscripció de les parelles estables extingides amb anterioritat a l'entrada en vigor de l'Ordre en cas d'extinció per mort d'un dels convivents. En la mesura en què el Registre és creat pel Decret llei 3/2015, però no és fins a l'entrada en vigor del seu Reglament que no entrarà en funcionament, sí que tindria sentit una disposició transitòria per a permetre excepcionalment la inscripció de les parelles existents o constituïdes amb posterioritat a l'entrada en vigor del Decret llei 3/2015, però que s'han extingit per mort d'un dels convivents, i sempre que els efectes de publicitat de la parella estable es produïssin a partir de la data de la inscripció i no abans.

La unitat impulsora, considerant les observacions acabades d'exposar de la CJA, ha optat per suprimir aquesta disposició transitòria, de manera que, com que també s'han suprimit la

disposició transitòria primera i segona, el text actual del Projecte d'ordre no conté cap disposició transitòria.

14. L'Annex 1 del Projecte d'Ordre regula el Fitxer de dades de caràcter personal denominat "Registre de parelles estables de Catalunya".

Quant a l'apartat "finalitat i usos previstos", la CJA argumenta que atès que el registre no ho és de declaracions relatives a l'existència o extinció de les parelles, sinó pròpiament d'existència o d'extinció d'aquestes, d'acord amb l'article 3 del Reglament, caldria suprimir la referència relativa a les "les declaracions".

Atès que, certament, el Registre és de caràcter administratiu i relatiu a la inscripció d'existència i extinció de les parelles estables i, entenent que el criteri de la CJA és encertat, l'apartat esmentat queda redactat de la manera següent:

"Finalitat i usos previstos

a) La finalitat del fitxer és el registre de caràcter administratiu relatiu a la inscripció d'existència i extinció de les parelles estables.

b) L'ús previst és el de certificar l'existència de les parelles estables així com l'aprofitament estadístic de les dades per l'Institut d'Estadística de Catalunya."

La CJA, en referència a l'apartat "Persones i col·lectius afectats o obligats a subministrar les dades" manifesta que no sembla que sigui raonable incloure "les autoritats estrangeres", ja que no poden considerar-se com a tals "els agents diplomàtics o consulars de l'Estat a l'estranger", que s'esmenten en l'article 6.3 (que actualment ha passat a ser l'apartat 5 de l'article 6), que en cap cas no es poden considerar com a autoritats estrangeres. En els mateixos termes cal expressar-se sobre l'apartat de "Procedència de les dades", que sí que distingeix entre funcionaris diplomàtics i consulars a l'estranger i les autoritats estrangeres. Tal vegada podria entendre's que aquesta procedència resulta dels documents emesos per autoritats estrangeres. Si fos aquesta la raó de la previsió, aleshores la referència seria adequada, per bé que caldria afegir els funcionaris diplomàtics i consulars a l'estranger entre les persones i col·lectius afectats o obligats a subministrar les dades.

Atès que la inclusió dels funcionaris diplomàtics i consulars a l'estranger a l'apartat "Procedència de les dades" s'ha fet amb l'objectiu que el Registre pugui rebre documents relatius a les parelles estables, és adient incloure aquests funcionaris diplomàtics i consulars a l'estranger a l'apartat "Persones i col·lectius afectats o obligats a subministrar les dades", de la mateixa manera que les autoritats estrangeres estan previstes en ambdós apartats.

La CJA, en la mateixa línia que l'APDCAT, considera que si bé el nivell de seguretat previst podria ser adequat, tenint en compte la possibilitat que, a través de la recollida de la dada "sexe" dels membres de la parella es reveli informació sobre la seva orientació sexual, en el cas que es reculli aquesta dada especialment protegida seria necessari aplicar mesures de

seguretat de nivell alt, motiu pel qual es recomana a l'Administració que especifiqui la finalitat o els usos del fitxer que legitimarien el tractament d'aquesta dada. A més, recomana que l'Administració reconsideri la necessitat de tractar aquesta dada, d'acord amb el principi de qualitat de les dades, i si es reafirma en la necessitat de mantenir-la, sembla que caldria aplicar el nivell alt de mesures de seguretat.

La unitat promotora, atent el criteri tant de l'APDCAT com de la CJA, ha considerat més adient eliminar de l'apartat "Estructura bàsica del fitxer i tipus de dades de caràcter personal" la referència relativa al sexe de les persones. Per tant, atès que aquesta dada no es recollirà al fitxer, es manté el nivell de seguretat inicialment previst, és a dir, el nivell de seguretat bàsic.

15. L'annex 2 del Reglament especifica els registres on es poden formalitzar les sol·licituds presencials, mitjançant cita prèvia, relatives a la inscripció o extinció de parelles estables o la modificació de dades inscrites, d'acord amb la previsió de l'article 10.2.

La CJA, quant a aquesta relació de registres, recorda que és la dels registres administratius generals del Departament de Justícia, i no del Registre de parelles, que és únic per tot Catalunya. Per tant, les sol·licituds d'inscripció presencials amb cita prèvia s'han de presentar en aquests registres administratius i quan els convivents vulguin presentar les sol·licituds sense cita prèvia, poden fer-ho a qualsevol registre administratiu, d'acord amb els articles 25 i 41 de la Llei 26/2010.

De forma coherent amb aquesta observació, la unitat impulsora ha aclarit que la relació de Registres que consten a l'Annex 2 del Projecte d'ordre són aquells on els convivents poden presentar les sol·licituds per mitjà del procediment de cita prèvia.

Barcelona, 28 de març de 2017

CPISR-1 C Signat
digitalment per
XAVIER CPISR-1 C
BERNADÍ XAVIER
GIL BERNADÍ GIL
Data: 2017.03.28
09:44:48 +02'00'

Xavier Bernadí i Gil

Director General de Dret i d'Entitats Jurídiques